

Alueellinen hyvinvointisuunnitelma 2026-2029

Aluehallitus 15.09.2026
1768/00.01.01.01/2025

Valmistelija hyvinvointipäällikkö Susanna Mutanen, p. 050 316 3441
palvelujohtaja Nina Peränen, p. 050 594 6783

Selostus asiasta

Yleistä

Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä 612/2024, 7 § määrittelee hyvinvointialueen tehtävät hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden (Hy-Te-Tu) edistämisessä. Hyvinvointialueen on seurattava asukkaittensa elinoloja, hyvinvointia ja terveyttä sekä niihin vaikuttavia tekijöitä alueittain ja väestöryhmittäin sekä raportoitava niihin kohdennetuista toimenpiteistä ja tilannekuvasta aluevaltuustolle vuosittain. Lisäksi hyvinvointialueella on valmisteltava aluevaltuustolle valtuustokausittain laaja hyvinvointikertomus (laaja tilannekuva) ja -suunnitelma sekä neuvoteltava niistä kumppaneiden kanssa. Tästä kertomus- ja suunnitelman valmistelutyöstä vastaa hyvinvointi ja kumppanuudet palvelualue.

Hyvinvointialueen ensimmäinen alueellinen hyvinvointisuunnitelma vuosille 2024-2025 hyväksyttiin aluevaltuustossa 14.5.2024 § 16 ja hyvinvointikertomus vuosilta 2023-2025 18.3.2025 § 22.

Laaja hyvinvointikertomus 2023-2025 toimii nyt laaditun alueellisen hyvinvointisuunnitelmatyön pohjana. Hyvinvointikertomuksessa on nostettu esille Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen määritelmiä vähimmäistietoindikaattoreita sekä kertomukseen on kytketty myös kuntakohtaiset kuntakortit sisältäen hyvinvointialueen ja kuntien yhteisiä indikaattoreita tilannekuvan muodostamiseksi.

Alueellinen hyvinvointisuunnitelma on nimeltään ”Hyvinvoiva keskisuomalainen” ja se on strateginen asiakirja, joka ohjaa Keski-Suomen hyvinvointialueen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työtä niin hyvinvointialueen palveluissa kuin kumppanien kanssa tehtävässä yhdyspintatyössä. Lisäksi siihen liitetään hyvinvointialueen alueellinen lasten ja nuorten suunnitelma (sisältäen alueellinen neuvolasuunnitelma sekä alueellinen opiskeluhoitosuunnitelma) sekä suunnitelma ikääntyneen väestön hyvinvoinnin edistämiseksi.

Alueellisen hyvinvointisuunnitelman tavoitteet ja yhdyspinta on valmisteltu yhdessä sosiaali- ja terveyspalvelujen johdon kanssa sekä neuvoteltu vuosien 2025 ja 2026 aikana alueen kuntien, järjestöjen ja seurakuntien kanssa. Keväällä 2026 tavoitteet on konkreetisoitu toimenpiteisiin ja mittareihin ja ne on kuvattu alueellisen suunnitelman sosiaali- ja terveyspalvelujen osiossa. Lisäksi vuonna 2025 kuntaneuvotteluissa sovitut tavoitteet on tänä keväänä täsmennetty yhteistyön toimenpiteiden osalta tarkemmalle tasolle yhteistyökumppaneiden kanssa.

Yhdyspintayhteistyön tavoitteita on kuvattu alueellisen suunnitelman alueellisessa yhdyspintaosiossa. Lisäksi alueellisessa hyvinvointisuunnitelmassa on huomioitu alueen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen asiantuntijateemaverkostojen tekemät nostot

osasuunnitelmakokonaisuuksina, joita on huomioitu tavoitteiden ja toimenpiteiden asetannassa.

Keski-Suomen asukkaat ovat voineet kommentoida alueellista suunnitelmaa kevään aikana Otakantaa.fi -palvelussa. Kommentit ovat käsitelty hyvinvointialueen asiakasraadissa. Sen pohjalta suunnitelmaan on nostettu asiakasraadin huomiot siitä, miten keskisuomalaiset voivat itse edistää omaa terveyttä ja hyvinvointia.

Alueellinen hyvinvointisuunnitelma on käsitelty tällä valtuustokaudella kahdesti vaikuttamistoimielimissä (nuorisovaltuustossa sekä vammais- ja vanhusneuvostoissa) sekä nuorisofoorumissa.

Talous

Hyvinvointisuunnitelman toimepiteet ovat osa palvelujen omaa toimintaa.

Vaikutusten ennakkoarviointi

Vaikutusten ennakkoarviointi on erillisenä liitteenä.

Yhteenveto

Alueellinen hyvinvointisuunnitelma, eli Hyvinvoiva keskisuomalainen on laadittu laajasti eri toimijoiden kanssa. Hyvinvointisuunnitelma tukee strategian ja palvelustrategian ehkäisevän työn ja terveyden edistämisen osuutta. Myös hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen asiantuntijaverkostoja on osallistettu teemakohtaisten tavoitteiden asettamisessa alueelliseen suunnitelmaan. Alueen asiantuntijatyö on huomioitu kattavasti suunnitelman tekemisessä. Laajalla yhteistyöllä saadaan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteet ja toimenpiteet yhtenäisemmiksi alueellamme ja pystymme toteuttamaan ja arvioimaan systemaattisemmin vaikuttavampaa hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä tavoitteiden mukaisesti.

Aiemmat käsittelyt

Vanhusneuvosto 24.8.2026 § 23

Nuorisovaltuusto 26.8.2026 § 30

Vammaisneuvosto 31.8.2026 § 23

Hyvinvoinnin ja terveydenlautakunta 9.9.2026 § 55

Turvallisuuslautakunta 9.9.2026 § 33

Toimielinten lausunnot ovat liitteenä.

Toimivalta

Hallintosääntö 17 §

Esittelijä

Hyvinvointialuejohtaja Vuorela Piia

Päätösehdotus

Aluehallitus päättää esittää aluevaltuustolle, että se hyväksyy alueellisen hyvinvointisuunnitelman vuosille 2026–2029 liitteen mukaisesti.

Päätös